

Υπόθεση C-117/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

14 Φεβρουαρίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Fővárosi Törvényszék (Ουγγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

1 Φεβρουαρίου 2024

Προσφεύγουσα:

JYSK Kereskedelmi Kft.

Καθού:

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

[παραλειπόμενα]

Προσφεύγουσα: JYSK Kereskedelmi Kft. ([παραλειπόμενα] Ecser, Ουγγαρία [παραλειπόμενα])

[παραλειπόμενα]

Καθού: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Εθνικός Οργανισμός Ασφάλειας της Τροφικής Αλυσίδας) ([παραλειπόμενα] Βουδαπέστη [παραλειπόμενα])

[παραλειπόμενα]

Αντικείμενο της Προσφυγή κατά αποφάσεως [παραλειπόμενα] επιβολής διαφοράς: της προστίμου για ζητήματα δασοπροστασίας

ΑΠΟΦΑΣΗ

Το Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο περιφέρειας Βουδαπέστης) υποβάλλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού (ΕΕ) 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Το προδικαστικό ερώτημα που υποβάλλει το Fővárosi Törvényszék στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το ακόλουθο:

Έχει το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 995/2010, την έννοια ότι συνάδει προς τις ανωτέρω διατάξεις να έχει ο φορέας εκμετάλλευσης πρόσβαση στα μνημονεύμενα στο ως άνω άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία του συστήματος δέουσας επιμέλειας το οποίο διατηρείται και αξιολογείται ή χρησιμοποιείται από τη μητρική εταιρία και έχει αναπτυχθεί από οργανισμό παρακολούθησης, υπό την έννοια του άρθρου 8 [του ως άνω κανονισμού];

[παραλείπόμενα] [ζητήματα εθνικού δικονομικού δικαίου]

Σκεπτικό

- 1 Το Fővárosi Törvényszék, ως διοικητικό δικαστήριο επιληφθέν υπόθεσης που άπτεται ζητημάτων δασοπροστασίας, ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο), δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, να αποφανθεί επί της ερμηνείας των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου, που είναι αναγκαίες για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

Αντικείμενο της διαφοράς και πραγματικά περιστατικά

- 2 Η προσφεύγουσα θεωρείται φορέας εκμετάλλευσης, υπό την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΕ) 995/2010, (στο εξής: κανονισμός), που διαθέτει για πρώτη φορά ξυλεία ή προϊόντα ξυλείας στην εσωτερική αγορά. Το σύνολο του κεφαλαίου της προσφεύγουσας ανήκει στην LLG A/S, η οποία είναι εταιρία εγγεγραμμένη στα οικεία μητρώα της Δανίας (στο εξής: μητρική εταιρία).
- 3 Το 2023, ο καθού, ως αρμόδια για την εφαρμογή του κανονισμού αρχή, πραγματοποίησε έλεγχο στην έδρα της προσφεύγουσας, εξετάζοντας, μεταξύ άλλων, κατά πόσον η εταιρία αυτή διέθετε σύστημα δέουσας επιμέλειας, υπό την έννοια των άρθρων 4, παράγραφος 2, και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (Due Diligence System).
- 4 Όπως διαπιστώθηκε, η προσφεύγουσα χρησιμοποιούσε το σύστημα δέουσας επιμέλειας της μητρικής εταιρίας, το οποίο βασιζόταν, σε μεγάλο βαθμό, στην ανάλυση κινδύνων που είχε πραγματοποιήσει η Preferred by Nature, ως οργανισμός παρακολούθησης, υπό την έννοια του άρθρου 8. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η προσφεύγουσα είχε τη δυνατότητα να εξαγάγει τα αποθηκευμένα στο σύστημα δέουσας επιμέλειας δεδομένα, τα οποία σχετίζονται με κάθε προϊόν ξυλείας και να τα εκθέσει στον καθού, γεγονός εκ του οποίου προέκυψε ότι η προσφεύγουσα έχει επίσης πρόσβαση σε διάφορα στοιχεία του εν λόγω συστήματος. Όσον αφορά την ανάλυση κινδύνων, η ίδια η προσφεύγουσα αναγνώρισε ότι είχε πραγματοποιηθεί εν μέρει από τη μητρική εταιρία.

- 5 Συνεπεία του πορίσματος του ελέγχου, ο καθού, με την απόφαση αριθ. 6100/2466-24/2023, της 26ης Μαΐου 2023, επέβαλε στην προσφεύγουσα, μεταξύ άλλων κυρώσεων, πρόστιμο για παραβάσεις των διατάξεων δασοπροστασίας, και συγκεκριμένα των άρθρων 4, παράγραφος 2 και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού, και επιπλέον, υποχρέωση πλήρους εκπόνησης συστήματος δέουσας επιμέλειας. Το σκεπτικό της επιβολής των ανωτέρω κυρώσεων ήταν ότι, όπως προέκυψε από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, η προσφεύγουσα δεν διέθετε σύστημα δέουσας επιμέλειας στο όνομά της και σε σχέση με τη δραστηριότητά της, όπως ορίζεται στον κανονισμό, ούτε χρησιμοποιούσε ένα τέτοιου τύπου σύστημα του οργανισμού παρακολούθησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του κανονισμού. Ο καθού διατείνεται ότι, προκειμένου να τηρούνται οι προβλεπόμενες από τις ανωτέρω διατάξεις του κανονισμού υποχρεώσεις, το σύστημα δέουσας επιμέλειας πρέπει να διατηρείται από την προσφεύγουσα, ως φορέα εκμετάλλευσης, και όχι από τη μητρική εταιρία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 6 Με την προσφυγή της, η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση της προαναφερθείσας απόφασης. Υποστηρίζει ότι το σύστημα δέουσας επιμέλειας το οποίο διατηρεί η μητρική εταιρία, μπορεί να θεωρηθεί δικό της σύστημα δέουσας επιμέλειας, και ως εκ τούτου, η ίδια συμμορφώνεται με την υποχρέωση των άρθρων 4, παράγραφοι 2 και 3, και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού. Συγκεκριμένα, ισχυρίζεται ότι οι κρίσιμες διατάξεις του κανονισμού επιβάλλουν την υποχρέωση χρησιμοποίησης και όχι την υποχρέωση δημιουργίας ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας. Προβάλλει δε, προσκομίζοντας σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, ότι το 2021, η αρμόδια γερμανική ομοσπονδιακή αρχή διεξήγαγε έλεγχο στην έδρα της γερμανικής θυγατρικής, σχετικά με τη νομιμότητα του συστήματος δέουσας επιμέλειας, που είχε αναπτύξει και διαθέσει η μητρική εταιρία σε όλες τις ευρωπαϊκές θυγατρικές εταιρίες, και εν αντιθέσει με ό,τι συνέβη με την ουγγρική αρχή, δεν διαπίστωσε την ύπαρξη καμίας παράβασης και αναγνώρισε ότι το ίδιο ακριβώς σύστημα δέουσας επιμέλειας ήταν σύμφωνο με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού. Κατά την άποψή της, τα ανωτέρω συνηγορούν στο να θεωρηθεί ως εκπληρωθείσα η υποχρέωση των άρθρων 4, παράγραφοι 2 και 3, και 6, παράγραφος 1, του κανονισμού, και τούτο διότι η προσφεύγουσα χρησιμοποιεί το σύστημα δέουσας επιμέλειας της μητρικής εταιρίας.
- 7 Ο καθού ζητεί την απόρριψη της προσφυγής. Θεωρεί καθοριστικής σημασίας το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δραστηριοποιείται στον τομέα των εισαγωγών στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι μόνο διαμέσου της μητρικής εταιρίας, αλλά και απευθείας, λόγος για τον οποίο, σύμφωνα με τον κανονισμό, έχει την ιδιότητα του φορέα εκμετάλλευσης. Δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι η μητρική εταιρία διαθέτει σύστημα δέουσας επιμέλειας, εντούτοις, υποστηρίζει ότι, η προσφεύγουσα, ως φορέας εκμετάλλευσης, δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση διατήρησης του δικού της συστήματος, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού. Ο καθού ισχυρίζεται ότι η απόφαση του τρόπου διαχείρισης των εισαγωγών ξυλείας και προϊόντων ξυλείας ανήκει στη

μητρική εταιρία, ωστόσο, εάν η ίδια εκχωρεί αυτόνομα καθήκοντα στις θυγατρικές, ως εισαγωγείς, τότε, από τις κρίσιμες διατάξεις του κανονισμού προκύπτει ότι οι θυγατρικές εταιρίες οφείλουν να διατηρούν τα δικά τους συστήματα δέουσας επιμέλειας.

Κρίσιμες διατάξεις

8 Άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού:

«2. Οι φορείς εκμετάλλευσης θα επιδεικνύουν δέουσα επιμέλεια όταν διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά. Προς τούτο, οφείλουν να χρησιμοποιούν πλαίσιο διαδικασιών και μέτρων, καλούμενο εφεξής “σύστημα δέουσας επιμέλειας”, όπως ορίζεται στο άρθρο 6.

3. Κάθε φορέας εκμετάλλευσης διατηρεί και αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα το σύστημα δέουσας επιμέλειας που χρησιμοποιεί, εκτός εάν ο φορέας εκμετάλλευσης χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 8. Ως βάση για το σύστημα δέουσας επιμέλειας μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο τα υφιστάμενα κατά την εθνική νομοθεσία συστήματα εποπτείας όσο και οποιαδήποτε προαιρετική αλυσίδα μηχανισμών περιφρούρησης οι οποίοι πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού.

9 Άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού:

«1. Το σύστημα δέουσας επιμέλειας που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) μέτρα και διαδικασίες που παρέχουν πρόσβαση στις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με την προμήθεια από τον φορέα εκμετάλλευσης της ξυλείας και των προϊόντων ξυλείας που διατίθενται στην αγορά:

– περιγραφή, με την εμπορική ονομασία και τον τύπο του προϊόντος, καθώς επίσης την κοινή ονομασία του είδους δένδρου και, όπου έχει εφαρμογή, την πλήρη επιστημονική ονομασία,

– χώρα υλοτόμησης και, κατά περίπτωση:

i) περιφέρεια της χώρας όπου υλοτομήθηκε η ξυλεία· και

ii) άδεια υλοτομίας,

– ποσότητα (εκφραζόμενη σε όγκο, βάρος ή αριθμό μονάδων),

– όνομα και διεύθυνση του προμηθευτή του φορέα εκμετάλλευσης,

– όνομα και διεύθυνση του εμπόρου που προμηθεύτηκε την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας,

- έγγραφα ή άλλες πληροφορίες που καταδεικνύουν τη συμμόρφωση της εν λόγω ξυλείας και των εν λόγω προϊόντων ξυλείας προς την κείμενη νομοθεσία,
- β) διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων που δίνουν τη δυνατότητα στον φορέα εκμετάλλευσης να αναλύσει και να αξιολογήσει τον κίνδυνο της διάθεσης στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας προερχόμενων από τέτοια ξυλεία.

Οι διαδικασίες αυτές λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που καθορίζονται στο στοιχείο α), καθώς και συναφή κριτήρια αξιολόγησης των κινδύνων, μεταξύ άλλων:

- εξασφάλιση συμμόρφωσης προς την κείμενη νομοθεσία, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει πιστοποίηση ή άλλα συστήματα επαλήθευσης από τρίτους που καλύπτουν τη συμμόρφωση προς την κείμενη νομοθεσία,
 - διάδοση της παράνομης υλοτόμησης συγκεκριμένων ειδών δένδρων,
 - διάδοση της παράνομης υλοτόμησης ή πρακτικών της χώρας και/ή της περιφέρειας υλοτόμησης της ξυλείας, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του αν επικρατούν συνθήκες ένοπλης σύγκρουσης,
 - κυρώσεις που επιβάλλονται από το Συμβούλιο Ασφαλείας των ΗΕ ή το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τις εισαγωγές και εξαγωγές ξυλείας,
 - πολυπλοκότητα της αλυσίδας εφοδιασμού ξυλείας και προϊόντων ξυλείας,
- γ) εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο κίνδυνος που εντοπίζεται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών αξιολόγησης του κινδύνου που αναφέρονται στο στοιχείο β) είναι αμελητέος, διαδικασίες μετριασμού του κινδύνου που συνίστανται σε δέσμη μέτρων και διαδικασιών οι οποίες είναι κατάλληλες και αναλογικές προκειμένου να ελαχιστοποιούν αποτελεσματικά τον εν λόγω κίνδυνο και οι οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν την απαίτηση συμπληρωματικών πληροφοριών ή εγγράφων ή/και την απαίτηση της επαλήθευσης από τρίτους.»

Έκθεση των λόγων υποβολής του προδικαστικού ερωτήματος

- 10 Στην υπό κρίση υπόθεση, το Fővárosi Törvényszék υποβάλλει ερώτημα σχετικά με το εάν η πρακτική που εφαρμόζει η προσφεύγουσα, ως προς το σύστημα δέουσας επιμέλειας, συνάδει με το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού· εάν πρέπει δηλαδή να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα τηρεί τις υποχρεώσεις, που προβλέπονται στις ως άνω

διατάξεις του κανονισμού χρησιμοποιώντας το σύστημα δέουσας επιμέλειας που διατηρεί η μητρική εταιρία.

- 11 Το Fővárosi Törvényszék δεν εντόπισε καμία σχετική υπόθεση στη νομολογία του Δικαστηρίου, από την οποία να προκύπτει ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού. Ως εκ τούτου, έκρινε αναγκαία την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του Δικαστηρίου, προκειμένου να καταστούν σαφείς οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους φορείς εκμετάλλευσης σχετικά με το σύστημα δέουσας επιμέλειας.
- 12 Είναι άξιο αναφοράς το γεγονός ότι η προσφεύγουσα θεωρείται φορέας εκμετάλλευσης που διαθέτει για πρώτη φορά στην εσωτερική αγορά ξυλεία ή προϊόντα ξυλείας, ασκεί δηλαδή ανεξάρτητη δραστηριότητα, ως εισαγωγέας, χωρίς τη μητρική εταιρία. Κατά συνέπεια, βάσει του κανονισμού, η προσφεύγουσα βαρύνεται από ένα σύνολο υποχρεώσεων που σχετίζονται με το σύστημα δέουσας επιμέλειας ως προς την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας, που διαθέτει στην αγορά και αποκτήθηκαν εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 13 Εντούτοις, το εύρος των ως άνω υποχρεώσεων δεν είναι σαφές για το Fővárosi Törvényszék. Το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού, επιβάλλει στον φορέα εκμετάλλευσης την υποχρέωση να «χρησιμοποιεί» σύστημα δέουσας επιμέλειας, ενώ, βάσει της παραγράφου 3, ο φορέας εκμετάλλευσης οφείλει να «διατηρεί» και να «αξιολογεί ανά τακτά διαστήματα» το σύστημα αυτό.
- 14 Το (νομικά μη δεσμευτικό) κείμενο υπό τον τίτλο «Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12.2.2016 – Έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τον κανονισμό για την ξυλεία», χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για την ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού. Σύμφωνα με το εν λόγω κείμενο, οι φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούνται να «συγκεντρώνει πληροφορίες σχετικά με την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας που διακινεί και τους προμηθευτές του, με σκοπό τη διενέργεια πλήρους αξιολόγησης των κινδύνων». Επιπλέον, «όταν ο φορέας εκμετάλλευσης χρησιμοποιεί δικό του σύστημα δέουσας επιμέλειας, είναι σημαντικό να το αξιολογεί σε τακτά διαστήματα για να εξασφαλίζει ότι τηρούνται οι εφαρμοστέες διαδικασίες από τους αρμοδίους και ότι επιτυγχάνεται το επιθυμητό αποτέλεσμα». Ωστόσο, δεν προκύπτει ούτε από το προαναφερθέν έγγραφο καθοδήγησης κατά πόσον [ένα σύστημα] που δεν διατηρείται απευθείας από τον φορέα εκμετάλλευσης, αλλά από τη μητρική του εταιρία, μπορεί να θεωρηθεί ως σύστημα δέουσας επιμέλειας του φορέα εκμετάλλευσης.
- 15 Κατά την άποψη του Fővárosi Törvényszék, εάν η απαίτηση που προκύπτει για τον φορέα εκμετάλλευσης από το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού, συνίσταται αποκλειστικά στη χρησιμοποίηση ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας, διά του οποίου συλλέγονται στοιχεία, τα οποία στη συνέχεια αξιολογούνται και μειώνονται οι κίνδυνοι σε σχέση με την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας, που διατίθενται στην αγορά για πρώτη φορά από τον συγκεκριμένο φορέα στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η προσφεύγουσα δεν διαθέτει το προβλεπόμενο από τον κανονισμό σύστημα

δέουσας επιμέλειας. Στην περίπτωση αυτή, το πρόστιμο που επιβλήθηκε εξ αυτού του λόγου, χάριν της δασοπροστασίας, θα είναι παράνομο και, κατά συνέπεια, η διοικητική απόφαση θα έπρεπε να ακυρωθεί ως προς το σκέλος αυτό. Αντιθέτως, εάν από το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού, προκύπτει ότι η προσφεύγουσα υποχρεούται να διαθέτει σύστημα δέουσας επιμέλειας, το οποίο να αναπτύσσει στο όνομά της και να το χρησιμοποιεί ρητώς, σε σχέση με τη δραστηριότητα που αναπτύσσει, τότε η διοικητική απόφαση είναι σύννομη και, ως εκ τούτου, η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί όσον αφορά το συγκεκριμένο σημείο.

- 16 Η μητρική εταιρία της προσφεύγουσας, η οποία δραστηριοποιείται στην αγορά προϊόντων ξυλείας, διαθέτει θυγατρικές εταιρίες σε όλη την Ευρώπη, που έχουν την ιδιότητα του φορέα εκμετάλλευσης, και οι οποίες, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, επίσης χρησιμοποιούν το σύστημα δέουσας επιμέλειας που διατηρεί η μητρική εταιρία, όπως ακριβώς το χρησιμοποιεί και η προσφεύγουσα. Στην υπό κρίση διαφορά, η προσφεύγουσα επισύναψε τα αποτελέσματα του ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στην έδρα της γερμανικής θυγατρικής, από την αρμόδια γερμανική ομοσπονδιακή αρχή, βάσει των οποίων –κατά τα λεγόμενα της προσφεύγουσας– το ίδιο σύστημα δέουσας επιμέλειας θεωρήθηκε σύμφωνο προς το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού. Για τους ανωτέρω λόγους, είναι κρίσιμο, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να καθορισθεί κατά πόσον, βάσει της ερμηνείας των διατάξεων από το Δικαστήριο, η λειτουργία των θυγατρικών αυτών είναι σύμφωνη με τον κανονισμό, ως προς το σύστημα δέουσας επιμέλειας.
- 17 Ως εκ τούτου, το Fővárosi Törvényszék υποβάλλει ερώτημα ενώπιον του Δικαστηρίου, προκειμένου να κρίνει εάν η πρακτική που εφαρμόζει η προσφεύγουσα, ως φορέας εκμετάλλευσης, βάσει της οποίας δεν εναπόκειται στην ίδια την προσφεύγουσα, αλλά στη μητρική εταιρία να διατηρεί και να αξιολογεί το σύστημα δέουσας επιμέλειας, με τρόπο που να της παρέχει πρόσβαση στα απαραίτητα στοιχεία του ως άνω συστήματος, συνάδει με το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού.
- 18 [παραλειπόμενα]
- 19 [παραλειπόμενα] [ζητήματα εθνικού δικονομικού δικαίου]

Βουδαπέστη, 1 Φεβρουαρίου 2024

[υπογραφές]